

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.417.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

**Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 11593 posła Marcina Przydacza w sprawie dostępności programów PFRON "Dostępna przestrzeń publiczna" dla jednostek samorządu terytorialnego proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Wychodząc naprzeciw istotnym potrzebom samorządów w zakresie dostępności podejmowane są kroki w celu zaspokojenia tych potrzeb, między innymi realizując projekty dofinansowane ze środków unijnych czy programy Rady Nadzorczej Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, z których wymienić należy:

- Program „Dostępna Przestrzeń Publiczna”,
- „Program wyrównywania różnic między regionami III”,
- Projekt „Dostępny samorząd 2.0” w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- „Ośrodek Wsparcia Architektury Dostępnej (OWDA) – kompleksowe usługi w zakresie dostępności architektonicznej dla podmiotów publicznych.¹

Jednym z programów obecnie realizowanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji jest Program „Dostępna przestrzeń publiczna”. Jego celem jest zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do przestrzeni publicznej, informacji i komunikacji, a także technologii, urządzeń oraz usług powszechnie dostępnych lub powszechnie zapewnianych, na zasadzie równości z innymi osobami. Program składa się z pięciu modułów, z których 3 kierowane są do jednostek samorządu terytorialnego:

- Moduł A: likwidacja barier architektonicznych, informacyjno-komunikacyjnych lub w przestrzeni publicznej.
- Moduł C: utworzenie dostępnych lub poprawa dostępności placów zabaw dla dzieci.
- Moduł D: likwidacja barier technicznych, informacyjno-komunikacyjnych oraz wyposażenie w technologie wspomagające i urządzenia umożliwiające skorzystanie przez osoby z niepełnosprawnością z usług ginekologiczno-położniczych świadczonych przez podmioty lecznicze.

Beneficjentem w module A są:

- a) jednostki samorządu terytorialnego - t.j. gmina, powiat lub województwo w rozumieniu Konstytucji RP oraz ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawy z dnia

---

¹ Projekt OWDA realizowany był w latach 2021 – 2023. W ramach projektu wsparciem doradczym w zakresie dostępności architektonicznej objętych zostało 514 podmiotów publicznych. Projekt realizowany był przez PFRON w partnerstwie z Fundacją Aktywnej Rehabilitacji oraz Arqiteka Biuro Projektowe. Głównym celem projektu było wsparcie podmiotów publicznych w zapewnieniu dostępności architektonicznej obiektów i ich bezpośredniego otoczenia dla osób ze szczególnymi potrzebami. Wsparcie realizowane było poprzez profesjonalny audyt, informacje na temat rozwiązań służących zapewnieniu dostępności lub doradztwo merytoryczne w tym zakresie.

5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym oraz ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa,

- b) jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego – tj. jednostki tworzone przez gminy, powiaty oraz województwa do wykonywania zadań odpowiednio gminy, powiatu lub województwa,
- c) naczelne lub centralne organy administracji rządowej oraz terenowe organy administracji rządowej, które zadeklarują posiadanie środków finansowych, które mogą zostać przeznaczone na co najmniej 20% wkładu własnego i wskażą źródła ich pochodzenia

Beneficjentem w module C są:

- a) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne oraz naczelne lub centralne organy administracji rządowej oraz terenowe organy administracji rządowej,
- b) kościoły lub inne związki wyznaniowe i ich osoby prawne,
- c) organizacje pozarządowe w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, które prowadzą plac zabaw dla dzieci lub planują utworzenie takiego placu i posiadają prawo do dysponowania nieruchomością, na której planują utworzenie placu zabaw dla dzieci na okres trwałości projektu. Plac zabaw ma być bezpieczną i funkcjonalną przestrzenią rekreacyjną wraz z urządzeniami (w tym elementami mini siłowni) zaprojektowaną tak, aby spełniała wymagania dzieci z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Taki plac zabaw musi być placem ogólnodostępnym i integracyjnym oraz spełniać zasady projektowania uniwersalnego.

Beneficjentem w module D są:

- a) podmioty lecznicze wymienione w art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej oraz spółki prawa handlowego utworzone z przekształcenia tych podmiotów, w których większościowym udziałowcem jest Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego, świadczące opiekę ginekologiczną, w tym opiekę prekoncepcyjną (opieka w okresie przed planowaną ciążą), opiekę podczas ciąży oraz po porodzie - pod warunkiem, że przestrzeń gabinetów, sal na oddziałach, sanitariatów oraz przestrzeń komunikacyjna spełnia standardy dostępności.

Maksymalna wysokość kwoty dofinansowania, o którą ubiega się Wnioskodawca nie może być wyższa niż:

- w przypadku wniosków dotyczących Modułu A Programu: 550 000,00 zł;
- w przypadku wniosków dotyczących Modułu C Programu: 550 000,00 zł;
- w przypadku wniosków dotyczących Modułu D Programu: 150 000,00 zł;

Dotychczas dla jednostek samorządu terytorialnego został ogłoszony jeden nabór wniosków. Łącznie, na realizację zadania, Oddziały Funduszu w 2023 i 2024 r. podpisały 767 umów o dofinansowanie na kwotę 161 468 205,90 zł.

Informuję również, że obecnie nie jest planowane uruchomienie kolejnego naboru w module A programu „Dostępna przestrzeń publiczna”, z uwagi na fakt, że jednostki samorządu terytorialnego mogą korzystać z innych instrumentów wsparcia realizowanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, tj.:

- z „Programu wyrównywania różnic między regionami III” oraz
- z projektu „Dostępny samorząd 2.0.” w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego.

Celem strategicznym „Programu wyrównywania różnic między regionami III” jest wyrównywanie szans oraz zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie. Adresatami pomocy mogą być dla:

- obszaru A (zapewnienie dostępności w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych) – zarządcy w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych;
- obszaru B (likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania) – gminy, powiaty, podmioty, które prowadzą placówki edukacyjne lub środowiskowe domy samopomocy, centra i kluby integracji społecznej lub przedsiębiorstwa społeczne;
- obszaru C (tworzenie spółdzielni socjalnych osób prawnych) – gminy, powiaty, organizacje pozarządowe;
- obszaru D (likwidacja barier transportowych):
  - placówki służące rehabilitacji osób niepełnosprawnych prowadzone przez: organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego,
  - jednostki prowadzące warsztaty terapii zajęciowej,
  - gminy, które dowożą osoby z niepełnosprawnościami do znajdujących się poza ich terenem placówek służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych;
- obszaru E (dofinansowanie wymaganego wkładu własnego w projektach dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych) – gminy, powiaty, organizacje pozarządowe oraz szkoły wyższe;
- obszaru F (tworzenie warsztatów terapii zajęciowej oraz przeciwdziałanie degradacji infrastruktury istniejących warsztatów terapii zajęciowej, środowiskowych domów samopomocy oraz zakładów aktywności zawodowej) – jednostki samorządu terytorialnego lub organizacje pozarządowe;
- obszaru G (skierowanie do powiatów poza algorytmem dodatkowych środków na finansowanie zadań ustawowych dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych) – powiaty.

Na realizację programu w 2025 roku Fundusz zaplanował 177 000 000,00 zł. Nabór wniosków w obszarach B, C, D, F i G trwał od 1 grudnia 2024 r do 28 lutego 2025 r., nabór wniosków w obszarach A i E jest prowadzony w trybie ciągłym w Oddziałach terenowych PFRON.

Jeszcze w tym roku Fundusz zwiększy maksymalną wartość pomocy w obszarze B, dofinansowanie będzie mogło wynosić 55% kosztów realizacji projektu kwalifikujących się do objęcia pomocą w ramach programu dla projektów realizowanych w 2026 roku.

Nabór wniosków wstępnie planowany jest w połowie 2026 roku.

Kolejnymi projektami realizowanymi w zakresie dostępności są projekty finansowane z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 - 2020. Jednym z takich projektów był „Dostępny samorząd - granty”. Cel projektu został zrealizowany poprzez przyznanie i rozliczenie grantów dla 836 jednostek samorządu terytorialnego (JST) wybranych w ogólnopolskim otwartym naborze grantobiorców na łączną kwotę 97 639 524,47 zł.

Od stycznia 2024 r. projekt poprawy dostępności w JST jest kontynuowany w nowej formule pn. „Dostępny samorząd 2.0”. Realizowany jest w ramach działania 3.3 „Systemowa poprawa dostępności” Priorytetu III „Dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami”

programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027. Łączna wartość projektu wynosi 100 859 705,63 zł, w tym wartość dofinansowania ze środków europejskich wynosi 83 229 429,08 zł. Projekt realizowany jest w okresie od 1 stycznia 2024 do 31 grudnia 2028 roku.

Celem projektu „Dostępny samorząd 2.0” jest poprawa dostępności usług publicznych świadczonych przez JST oraz obiektów lub przestrzeni pozostających w dyspozycji JST dla osób ze szczególnymi potrzebami.

W ramach projektu zaplanowano opracowanie standardów dostępności w samorządzie i ich wdrożenie w JST. W Projekcie planowane jest wsparcie 240 JST w zakresie zwiększenia dostępności usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami. Wsparcie jest udzielane w postaci:

- szkoleń i doradztwa dla ok. 1 500 pracowników JST oraz
- udzielenia grantów w łącznej wysokości 72 mln zł.

Przedmiotem grantu jest dofinansowanie dostosowania, w wymiarze architektonicznym, informacyjno-komunikacyjnym oraz cyfrowym, do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami wybranego:

- budynku bądź jego części lub
- przestrzeni / fragmentu przestrzeni pozostającej w gestii JST lub
- sposobu organizacji usługi publicznej świadczonej przez JST.

Średnia wartość dofinansowania przedsięwzięcia (wysokość grantu) w momencie składania przez grantobiorcę planu rzeczowo-finansowego wynosi 300 000,00 zł.

Nabór zainteresowanych JST do uczestnictwa w Projekcie odbywa się w 3 turach w okresie:

- maj - czerwiec 2024 roku - 80 JST na terenie województw: zachodniopomorskiego, lubuskiego, wielkopolskiego, dolnośląskiego, opolskiego, śląskiego.
- marzec - kwiecień 2025 roku 80 JST na terenie województw: lubelskiego, podkarpackiego, małopolskiego; świętokrzyskiego; łódzkiego.
- maj - czerwiec 2026 roku 80 JST na terenie województw: pomorskiego, kujawsko-pomorskiego, warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, mazowieckiego.

Projekt w sposób kompleksowy odpowiada na wyzwania związane z zapewnianiem dostępności w JST wynikające z ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz wspierał będzie osiągnięcie celów strategicznych zapisanych w Programie Dostępność Plus.

Liderem projektu jest Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, zaś partnerami: PFRON, Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego oraz Śląski Związek Gmin i Powiatów. PFRON odpowiada przede wszystkim za wsparcie szkoleniowe i doradcze dla JST.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Łukasz Krasoń
Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych
Sekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/